

Setembre social | | Actualitzat el 04/04/2025 a les 21:55

?Balenyà Sostenible, reconeguda per Europa i l'Estat com a exemple de transició energètica justa

La cooperativa osonenca ha exposat a Brussel·les el model de lluita contra la vulnerabilitat energètica desenvolupat a Balenyà com a exemple inspirador i replicable a escala europea | El Ministeri per a la Transició Ecològica destaca Balenyà Sostenible com un dels set projectes emblemàtics de referència a l'Estat espanyol?

La representació de Balenyà Sostenible a Brussel·les

La cooperativa Balenyà Sostenible SCCL ha estat reconeguda a escala europea per la seva tasca d'inclusió energètica i ha estat convidada a participar al congrés internacional Consumer Focus 2025, coorganitzat pel Consell Europeu de Reguladors de l'Energia (CEER), la Comissió Europea (DG ENER) i el Comitè Econòmic i Social Europeu (EESC), que va tenir lloc dilluns passat dia 31 de març a Brussel·les. Les representants de la cooperativa, Laia Musach i Virginia Pelejero, van intervenir a la taula de debat «Focus en casos reals arreu d'Europa - Abordant l'accés dels consumidors vulnerables a l'energia renovable», on van exposar el model de lluita contra la vulnerabilitat energètica desenvolupat a Balenyà com a exemple inspirador i replicable a escala europea.

Laia Musach, enginyera industrial formada a la Universitat Politècnica de Catalunya, membre del consell rector de la cooperativa i col·laboradora d'Esitec Energia, va iniciar el seu vincle amb Balenyà Sostenible a través del seu treball de final de grau. Virginia Pelejero, llicenciada en

Ciències Biològiques per la UAB i amb formació en estudis empresarials europeus al Regne Unit, també membre del consell rector i fundadora de la cooperativa, combina la seva tasca professional com a consultora SAP amb la col·laboració en projectes d'energia i salut a Casamance (Senegal).

Ramon Roig, president de Balenyà Sostenible, parla de la participació de la cooperativa, dilluns a Brussel·les, com «una gran oportunitat per compartir el model de Balenyà Sostenible, tant com a comunitat energètica local com pel seu enfocament social per facilitar l'accés a l'autoconsum compartit a persones en situació de vulnerabilitat energètica». La proposta, explica, va generar molt interès i va posar de manifest que les comunitats energètiques són una alternativa real i complementària al model energètic tradicional, amb un fort component social que les fa especialment diferencials.

Video: https://www.youtube.com/watch?v=_kXpq3-lguA

A més, posa de relleu Roig, «aquest reconeixement reforça tot el moviment que està creixent a Catalunya en aquest àmbit ?tant a Osona com arreu? i que en bona part es vertebrava sota el projecte comú d'Osona Energia». Al seu parer, tenir l'oportunitat de presentar les seves propostes al cor de la Comissió Europea té «un gran valor simbòlic, ja que les comunitats energètiques són hereves d'una directiva europea del 2018 que avui es concreta en projectes com el nostre». Per això valoren molt positivament aquesta invitació, que representa «un reconeixement col·lectiu a totes les persones que, de manera altruista, treballen dia a dia per construir un model energètic més just, sostenible i arrelat al territori.»

Per la seva part, Virginia Pelejero es mostra emocionada per l'impacte d'un projecte que sorgeix de manera honesta i amb l'esforç col·lectiu en un petit poble d'Osona: «Som un poble petit, de gent treballadora, hem tirat endavant el projecte de Balenyà Sostenible amb l'esforç de tota la gent de Balenyà». Explica que la majoria de ponències es centraven sobretot des de l'àmbit teòric i que el de Balenyà Sostenible va ser un dels pocs exemples pràctics, cosa que va generar un debat molt interessant en el torn final de preguntes. «Va ser una gran experiència per nosaltres i molt impactant en acabar la presentació veure una sala plena de mans aixecades», conclou.

Reconeixement a la innovació social i energètica

Aquest reconeixement internacional s'afegeix a l'obtingut a nivell estatal: el Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) ha seleccionat Balenyà Sostenible com un dels set projectes emblemàtics de referència a tot l'Estat dins el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. El projecte ha estat destacat per la seva innovació social i energètica, per posar l'energia al servei de la comunitat i per demostrar que les comunitats locals poden liderar la transició energètica de manera col·lectiva, inclusiva i sostenible. El MITECO subratlla que es tracta d'una iniciativa pionera i reproduïble, amb un alt impacte territorial i capacitat transformadora, basada en la governança cooperativa i el treball conjunt entre ciutadania, administració local i serveis socials.

Laia Musach i Virginia Pelejero durant la seva intervenció a la Comissió Europea

Balenyà Sostenible impulsa des dels seus inicis un model innovador per fer front a la vulnerabilitat energètica mitjançant l'energia solar compartida. El projecte s'ha adreçat especialment a dones vídues amb ingressos baixos, sovint limitats a una pensió de viudetat, que malgrat tenir habitatge en propietat, tenen dificultats per cobrir les despeses bàsiques. A més de rebre energia gratuïta en hores solars, aquestes famílies s'han incorporat com a sòcies de ple dret a la cooperativa, amb una aportació de capital coberta durant quatre anys per la Mancomunitat La Plana. El projecte combina, així, estalvi econòmic i empoderament social.

El 2023 van rebre el reconeixement per part de la Comissió Europea. Aquest model s'emmarca dins del projecte europeu Sun4All, finançat pel programa Horizon 2020, i compartit amb ciutats com Barcelona, Roma, Almada (Portugal) i la comunitat de municipis C?ur de Savoie (França). Balenyà Sostenible ha posat a disposició pública el conveni perquè pugui ser replicat per altres comunitats energètiques i entitats locals, reforçant el seu compromís amb una transició energètica justa i transformadora.

El 2024 van firmar, en col·laboració amb l'Ajuntament de Balenyà i la Mancomunitat La Plana, un conveni que els permet assignar, sense cost, una part de l'energia generada per les instal·lacions fotovoltaïques de la cooperativa a famílies vulnerables, seleccionades pels serveis socials.